

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43117
Nom	Sistemes de classificació i inventari en arqueologia medieval i moderna
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2143 - M.U. en Arqueologia 12-V.2	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2143 - M.U. en Arqueologia 12-V.2	2 - Arqueomateriales	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA PUCHOL, MARIA ORETO	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga

RESUM

Professor: Jaume Coll Conesa. Museu Nacional de Ceràmica, València

Aquesta assignatura és una de la 6 que integren la matèria Sistemes de Classificació i Inventari, centrada en l'Arqueologia Medieval i Moderna, matèria teòricopràctica en la que es pretén familiaritzar l'estudiant en el treball amb materials arqueològics ceràmics així com amb les ferramentes necessàries per a la seua documentació.

En esta matèria s'incidix en la importància de la cultura material en els estudis arqueològics.

Se centra en l'estudi dels materials ceràmics en els àmbits culturals de l'època medieval a l'època contemporània, entre els segles VIII i XIX d.C.

En primer lloc, es realitza una aproximació teòrica, on es reflexiona sobre les potencialitats i usos de la Cultura Material, es revisen les tècniques de producció en models pre-industrials i artesanals i es parla del potencial de l'Arqueometria, com a suport per a la caracterització dels processos de producció i reconeixement de les dinàmiques de distribució.

A continuació, la part pràctica pretén introduir l'estudiant en el reconeixement de les distintes classes de materials arqueològics, proporcionant-li els elements bàsics per a procedir a la seua correcta classificació tipològica, funcional i material; s'apren a reconèixer estos materials per a la seua ordenació i classificació.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.
No hi ha requisits previs excepte els establits per a accedir al Màster.

COMPETÈNCIES

2143 - M.U. en Arqueologia 12-V.2

- Capacitat per emetre informes adequats dels resultats de l'activitat arqueològica.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'accedir a la informació necessària (bases de dades, articles científics, etc.) i tenir prou criteri per a la seua interpretació i utilització.
- Integrar-se en el treball arqueològic en equip, considerant la diversitat de camps d'actuació i la formació que implica la labor de camp o la investigació arqueològica.
- Conèixer i utilitzar les ferramentes d'informació d'altres àrees de coneixement (Geoarqueologia, Cartografia, Topografia, Estadística i Arqueometria) , recorrent adequadament a elles en relació amb les necessitats que plantege el treball en Arqueologia.
- Analitzar i sintetitzar informació de manera crítica.Trabajar de forma autònoma, resolent problemes i prenent decisions.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

Donar a conèixer els alumnes les característiques tècniques i morfològiques dels materials de les distintes fases culturals estudiades.

Anàlisi, identificació, estudi i catalogació dels distints tipus de materials arqueològics.

Mostrar la relació entre recipients ceràmics i funcionalitat, insistint en les seues potencialitats interpretatives dels usos domèstics, rituals així com comercials i econòmics en general.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Cultura material medieval i postmedieval

Classificació, reconeixement i inventari de materials andalusins, medievals i postmedievals habituals en els territoris de la Comunitat Valenciana

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	12,00	100
Pràctiques en laboratori	6,00	100
Resolució de casos pràctics	38,00	0
TOTAL	56,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodología docente

L'assignatura Sistemes de Classificació i Inventari en Arqueologia Protohistòrica es desenvolupa en l'Aula de Pràctiques, amb exposicions teòriques amb presentacions Ppoint acompanyades de treball amb materials arqueològics reals procedents dels fons del nostre Laboratori.

Hi haurà una classe dedicada a reconeixement de ceràmiques en el Museu Nacional de Ceràmica, així com una visita als materials exposats de les distintes fases culturals en eixe Museu.

Les classes tenen una duració de 2-4 hores presencials per semana.

L'alumne rebrà, a l'inici del curs, un dossier amb un conjunt de materials (articles, taules tipològiques, estats de la qüestió, etc) que estarà disponible en l'Espai dedicat a l'assignatura en l'Aula Virtual. Així mateix inclourà una bibliografia actualitzada especialitzada, que completa la bàsica que apareix en esta Guia Docent.

Es podrà recomanar que l'alumnat realitze lectures prèvies a l'exposició pel professorat d'un determinat tema.

AVALUACIÓ

Sistema de evaluación de la asignatura

El plantejament metodològic abans assenyalat persegueix l'objectiu afavorir un contacte freqüent i continuat del professorat amb l'alumnat de manera que siga possible conèixer el progrés del seu aprenentatge i dur a terme una valoració d'este en diversos nivells i atenent a diversos aspectes.

Així, l'avaluació de la matèria consistirà en una valoració continuada complementada amb dades objectives procedents dels treballs duts a terme per l'alumnat:

- Assistència al 80% mínim de les classes. Es valorarà la participació en classe. Inventari, catalogació i il·lustració d'un conjunt de materials de comú acord amb el seu tutor (a).

Els Treballs consistiran:

- Valoració dels treballs de descripció, inventari i catalogació d'un conjunt de materials per mitjà de fitxes pautades.

S'estimarà favorablement la forma de presentar els treballs.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ÁLVARO ZAMORA, M. I. Cerámica aragonesa. III vols. Ibercaja, Zaragoza, 2002(b), 275 pág.
- BATLLORI, A., LLUBIÀ, LI. M. Ceràmica catalana decorada. Ed. Vicens Vives, Barcelona, 1974.
- CERDÀ I MELLADO, J. A. "Estado actual de las investigaciones sobre la loza catalana". Soler Ferrer, María Paz (ed.). Obras maestras de cerámica española en la Fundación Francisco Godia. [Catálogo de la Exposición] 10 de mayo-22 de julio de 2007. Museo Nacional de Cerámica González Martí, Fundación Abertis, Valencia, 2007, pp. 53-79.
- COLL CONESA, J. "La Evolución de la Vajilla Cerámica: de los alfareros mudéjares a moriscos". Separata de X Jornadas Históricas del Alto Guadalquivir 'De la Edad Media al siglo XVI', Universidad de Jaén, Jaén, 2000, 34 pp.
- COLL CONESA, J. "Loza valenciana del medioevo al siglo XVI". Soler Ferrer, María Paz (ed.). Obras maestras de cerámica española en la Fundación Francisco Godia. [Catálogo de la Exposición] 10 de mayo-22 de julio de 2007. Museo Nacional de Cerámica González Martí, Fundación Abertis, Valencia, 2007, pp. 13-21.
- MARTÍNEZ CAVIRÓ, B. La loza dorada. Artes del Tiempo y del espacio, Editora Nacional. Madrid, 1983, 261 p.
- MARTÍNEZ CAVIRÓ, B. Cerámica hispanomusulmana andalusí y mudéjar. Ed. El Viso, Madrid, 1991.
- PASCUAL, J., MARTÍ, J. La cerámica verde-manganeso bajomedieval valenciana. Arqueologia 5, Ajuntament de València, València, 1986, 167 p.
- SÁNCHEZ PACHECO, T. (dir.). L'esplendor de l'Alcora. Ceràmica del segle XVIII. Museu de Ceràmica, Ajuntament de Barcelona, Barcelona, 1994, 156 p.
- SESEÑA DÍEZ, N. (dir.). Las lozas de Talavera y Puente, ss. XVI al XX. Mercado Puerta de Toledo (Catálogo de la exposición). Consej. Educación y Cultura C.A. Madrid, Madrid, 1989, 167 pp.
- SOLER FERRER, M. P. "I. La loza manisera del XIX". Historia de la Cerámica Valenciana, vol 4. Vicent García Editores, Valencia, 1992, pp. 7-120.
- TODOLÍ PÉREZ DE LEÓN, X. La fábrica de cerámica del Conde de Aranda en Alcora. Historia documentada: 1727-1858. Asociación de Ceramología, Valencia, 2002, 466 pp.
- AZUAR RUIZ, Rafael (1989): Denia Islámica. Arqueología y Poblamiento. Alicante, 450 p.
- GUTIÉRREZ, S; GAMO, B. y AMORÓS V, Los contextos cerámicos altomedievales del Tolmo de Minateda y la cerámica altomedieval en el sudeste de la Península Ibérica, L. CABALLERO, P. MATEOSy M. RETUERCE (eds.), Cerámicas tardorromanas y altomedievales en la Península Ibérica. Ruptura y continuidad, Mérida, 2003, pp. 119-168.

Complementàries

- COLL CONESA, J. "Loza valenciana del medioevo al siglo XVI". Soler Ferrer, María Paz (ed.). Obras maestras de cerámica española en la Fundación Francisco Godia. [Catálogo de la Exposición] 10 de mayo-22 de julio de 2007. Museo Nacional de Cerámica González Martí, Fundación Abertis, Valencia, 2007, pp. 13-21.
- COLL CONESA, J. "La Evolución de la Vajilla Cerámica: de los alfareros mudéjares a moriscos". Separata de X Jornadas Históricas del Alto Guadalquivir 'De la Edad Media al siglo XVI', Universidad de Jaén, Jaén, 2000, 34 pp.

- COLL CONESA, J. (2014): "La cerámica valenciana del siglo XVIII: del Gremio a la Ilustración", en Anuario Academia de Bellas Artes de San Carlos, Valencia, pp. 98-123.
- MARTÍNEZ CAVIRÓ, B. La loza dorada. Artes del Tiempo y del espacio, Editora Nacional. Madrid, 1983, 261 p.
- SOLER FERRER, María Paz (ed.). Obras maestras de cerámica española en la Fundación Francisco Godia. [Catálogo de la Exposición] 10 de mayo-22 de julio de 2007. Museo Nacional de Cerámica González Martí, Fundación Abertis, Valencia, 2007, pp. 53-79.
- SOLER FERRER, M. P. "I. La loza manisera del XIX". Historia de la Cerámica Valenciana, vol 4. Vicent García Editores, Valencia, 1992, pp. 7-120.
- SÁNCHEZ PACHECO, T. (dir.). L'esplendor de l'Alcora. Ceràmica del segle XVIII. Museu de Ceràmica, Ajuntament de Barcelona, Barcelona, 1994, 156 p.
- COLL CONESA, J. Evolución de la loza decorada de los siglos XIII al XIX. Focos, técnicas, producciones e influencias estilísticas. Visión global y desarrollo cronológico para un encuadramiento general, en J. Coll (Coord.), Manual de Cerámica Medieval y Moderna, Museo Arqueológico Regional de Madrid, Madrid, 2011, pp. 51-85.

COLL CONESA, J. (2015): Técnica, áulica y distinción social en la cerámica medieval, en Anales de la Historia del Arte, 2014, Vol. 24, Núm. Especial (I), pp. 69-97. ISSN: 0214-6452.

COLL CONESA, J.; PÉREZ CAMPS, J.; CAROSCIO, M.; MOLERA, J.; PRADELL, T.; MOLINA, G. (2015): "Arqueología, arqueometría y cadenas operativas de la cerámica de Manises localizada en el solar Fábricas n.1 (Barri d'Obradors, Manises, campaña 2011)", en M. J. Gonçalves y S. Gómez Martínez, Actas X Congresso Internacional A Cerâmica Medieval no Mediterrâneo Silves-Mértola, Auditório da Fissul (2012), Câmara Municipal de Silves y Campo Arqueológico de Mértola, 2015, pp. 549-559.